

Kratke vesti

iz življenja in sveta

AMERIKANCI V HO-

— George A. ameriški poslanik na kongresu, poroča, da niso u- Amerikanci pri zasedbi nobenih izgub.

NEMCEV

— Švedski časopis poroča, da so zavez- te uničile pristanišče ter prisilile Nemce k u- proti švedski meji.

POVOZIL ZENSKO

Liverpool. — V mestni je včeraj podlegla poškodbam Mrs. Hattie stara 57 let. Ko se je v terek zvečer ob enaj- neke bingo igre, je na nekem križišču zadel vlak avto, pri čemer je dobila smrtno nevarne poškod-

ARZENAL

Montgomery, Ala. — Tukaj- narodne garde, v- je bilo za poldrugi mili- arjev raznih potrebščin, rak ponoči pogorel. Po- noma je bilo cenjeno na- Vzrok ognja še ni znan.

RAVANI DAVEK NA

— Tukajšnja mestna proučuje predlogo, ki- da bi se naložilo pose- vsem, ki upravljajo- eno trgovino.

NOVE

— Statistika je do- da se je v zadnjih treh- zvišalo v Ameriki za- alkoholičnih pijač. Naj- ohola porabijo osebe, ki- med dvajsetim in tride-

OM JE VSEČ

— B. T. Cock- da prodaja v svoji- ali alkoholnih pijač sa- lneje žganje. Dokaz: enega leta so tatovi pet- v njegove prostore- odnesli velike zaloge

HOČE

— Turška vlada je- posebno odredbo odre- se morajo vsi Turki, v- med 15. in 35. letom, v mladinske klube, ki bo- izirani po vsej deželi.

OD HITI V VOJSKO

— Vojaški novinci, posobni za vojaško služ- poklicani te dni iz ce- navi je na odslužitev vo- roka. Z vseh strani de- najo poročila o kras- njašanju teh mladih re- ki gredo s pesmijo na- skozi mesta in prihajajo- nio, kjer jih starejši- z odprtimi rokami. v zvezi opisuje zagreb- rami List" dohod rekrut- zagreb, pa pravi: "Danes- prihajati v Zagreb mla- vseh krajev iz bližnje- okolice Zagreba, da- vojaški rok.

SO TURČIJO

— Turška vlada je- posebno odredbo odre- se morajo vsi Turki, v- med 15. in 35. letom, v mladinske klube, ki bo- izirani po vsej deželi.

OD HITI V VOJSKO

— Vojaški novinci, posobni za vojaško služ- poklicani te dni iz ce- navi je na odslužitev vo- roka. Z vseh strani de- najo poročila o kras- njašanju teh mladih re- ki gredo s pesmijo na- skozi mesta in prihajajo- nio, kjer jih starejši- z odprtimi rokami. v zvezi opisuje zagreb- rami List" dohod rekrut- zagreb, pa pravi: "Danes- prihajati v Zagreb mla- vseh krajev iz bližnje- okolice Zagreba, da- vojaški rok.

SO TURČIJO

— Turška vlada je- posebno odredbo odre- se morajo vsi Turki, v- med 15. in 35. letom, v mladinske klube, ki bo- izirani po vsej deželi.

OD HITI V VOJSKO

— Vojaški novinci, posobni za vojaško služ- poklicani te dni iz ce- navi je na odslužitev vo- roka. Z vseh strani de- najo poročila o kras- njašanju teh mladih re- ki gredo s pesmijo na- skozi mesta in prihajajo- nio, kjer jih starejši- z odprtimi rokami. v zvezi opisuje zagreb- rami List" dohod rekrut- zagreb, pa pravi: "Danes- prihajati v Zagreb mla- vseh krajev iz bližnje- okolice Zagreba, da- vojaški rok.

SO TURČIJO

— Turška vlada je- posebno odredbo odre- se morajo vsi Turki, v- med 15. in 35. letom, v mladinske klube, ki bo- izirani po vsej deželi.

Roosevelt bo nastopil danes osebno s svojo poslanico pred kongresom Zed. držav

Predsednik bo apeliral na kongres, da se dovole nadaljne vsote za narodno obrambo. — Ob tej priliki bo tudi objavil novo zunanjo politiko Zedinjenih držav.

WASHINGTON, 15. maja. — Predsednik Roosevelt se je odlo- čil, da bo jutri osebno oddal kongresu svojo poslanico, tičečo se narodne obrambe. Predsed- nik je obvestil voditelje kongre- sa, da želi nastopiti pred skup- no sejo obeh zbornic ob enih po- loldne.

Predsednikov odlok pomeni, da bo Roosevelt poleg svojega priporočila za ojačenje narodne obrambe apeliral tudi na edinst- in sodelovanje celokupnega a- meriškega naroda ter da bo ob tej priliki podal važno izjavo glede ameriške zunanje politi- ke.

Njegov govor se bo addajal po radiu po vsej Ameriki ali mo- goče celo po vsem svetu.

Kongres je pripravljen izpol- niti vse, kar bo želel tozadevno predsednik Roosevelt.

Predsednik bo najbrže apeli- ral na kongres za dovoljenje na- kupa nadaljnjega vojnega mate- riala in vojaške opreme, za kar je že dovoljenih 10 milijonov do- larjev, priporočilo za nadaljnjih 12 milijonov pa čaka še rešitve v kongresu. Smatra se, da bo predsednik zahteval, za narodno obrambo vsa skupaj milijardo dolarjev; način, kako naj se do- bi ta denar, pa bo predsednik prepustil kongresu v presojo in odločitev.

Nov grob

V sredo jutraj je po kratki boleznj preminil v Lutheran bol- nišnici Andrew Petroff, v sta- rosti 45 let. Rojen je bil v Mace- doniji, Jugoslaviji, odkoder je prišel sem leta 1913. Tukaj za- pušča žalujočo soprogo Sanno in tri hčere: Catherine, Slavo in Rose. Pokojni je bil član dru- štva Bratska sloga, št. 15 SNF. Pogreb se bo vršil v soboto po- loldne ob 1. uri iz hiše žalosti 5407 Franklin Blvd., ter na rus- ko pokopališče. Pogreb ima v o- skrbi A. Grdina in Sinovi. Bodi mu ohranjen blag spomin. Pre- ostalim naše sožalje!

Poslovilni ples v Slov. del. domu v petek 24. maja.

Izid primarnih volitev; Burton in Davey sta dobila veliko večino glasov

Ako vsi znaki ne varajo, bo prišel Cuyahoga okraj zopet pod kontrolo republikancev.

Pri primarnih volitvah dne 14. maja so zmagali sledeči kandi- datje:

Za gubernerja: republikanec John W. Bricker in demokrat Martin L. Davey.

Za zvezni senat: republikanec Harold H. Burton in demokrat John McSweeney.

Za kongres, 20. distrikt: repu- blikanec George Pillersdorf in demokrat Martin L. Sweeney.

Za kongres 21. distrikt: repu- blikanec Joseph E. Cizek in de- mokrat Robert Crosser.

Za kongres 22. distrikt: republikanka Mrs. Fran- ces P. Bolton in demokrat An- thony A. Flegger.

Za podgubernerja: republika- nec Paul M. Herbert in demo- krat Robert S. Cox.

Za šerifa: republikanec Ed- win D. Barry in demokrat Ma- rilyn L. O'Donnell.

Za okrajnega prosekutorja: republikanec Gerard Pillot in demokrat Frank T. Cullitan.

Amerikanci posvar-jeni naj odidejo ne- mudoma iz Evrope

Ameriški državni depart- ment je mnenja, da se bo Italija vsak hip pridruži- la Nemčiji v vojni.

WASHINGTON, 15. maja. — Državni departement je nocoj naznanil, da je posvaril vse A- merikance, ki žive v Evropi, naj se nemudoma vrnejo v Ameri- ko.

Prvikrat, odkar je izbruhnila sedanja vojna, se je Amerikan- cem zdaj nasvetovalo, naj se ne- mudoma vrnejo domov, in sicer preko Portugalske ali Borde- auxa. Ameriški državni depart- ment je mnenja, da bo Italija kmalu v vojni ob strani Nemči- je.

RIM, 15. maja. — Sistemati- čno odhajanje 20.000 Amerikan- cev, ki žive v Italiji, se je pričelo danes, ko se kupijo vedno težji in bolj črni oblaki nad Sre- dozemljem. Stotine Amerikan- cev je odpotovalo v Neapelj in Genovo, kjer se bodo vkrcali na ameriški parnik Washington.

Smrtna kosa

Včeraj dopoldne je po kratki boleznj preminila mlada roja- kinja Susie Stare, rojena New- bauer, stara šele 32 let. Tu za- pušča žalujočega soproga Fran- ka in več sorodnikov. Bila je čla- nica društva Ribnica št. 12 SDZ. Pogreb se bo vršil v soboto po- loldne ob 2 uri iz hiše žalosti 1647 E. 40 St. na East Cleve- land pokopališče. Bodi ji lahka ameriška gruda, preostalim na- še sožalje!

Novi refrigeratorji

Oglejte si nove 1940 Frigi- daire ledenice pri Norwood Ap- pliance and Furniture Co. na 6104 St. Clair Ave. ali 819 East 185th St. Cene so tako nizke kot nikoli poprej. Se priporočajo za obisk.

ZNAMENJA NA NEBU

BERLIN, 16. maja. — List "Voelkischer Beobach- ter", uradno glasilo nacijs- ke stranke, obtožuje Jugo- slavijo, da se z nemško manjšino v Jugoslaviji gr- do postopa ter da policija "zapira in prtepa" šolo o- biskujoče nemške fante.

"Zahtevamo, da Jugosla- vija nemudoma pokliče na odgovor one oblasti, ki tole- rirajo te mahinacije na lju- bo angleški alarmantni kampanji," pravi nacijski list.

BUDIMPESTA, 15. maja. — Ponovne obljube, ki sta jih dali tekom zadnjih 24 ur Nemčija in Italija, češ, da ne mislita napasti balkan- skih dežel, če ne bosta iz- zvana, niso mogle razpršiti nervoznosti, ki vlada na Balkanu. Kdor išče vzrok za napad, ga lahko najde, kar je razvidno iz gornje obtožbe nacijskega lista, da se v Jugoslaviji grdo posto- pa z nemško manjšino. — Takšne obtožbe je napravila Nemčija tudi na rovaš Če- škoslovaške in Poljske, pre- den ju je napadla.

Vočigled nevarnosti, ki ji preti od Nemčije in Itali- je, vzdržuje Jugoslavija neprenehoma najtesnejše stike z Moskvo.

Pričetek bitke za Bruselj. Obstreljevanje Louvaina

Mesto Louvain, ki je bilo tekom svetovne vojne po- polnoma porušeno, je v plamenih.

Z angleško armado v Belgiji, 15. maja. — Bitka za mesto Bruselj se je pričela danes s strašnim bombardiranjem Lou- vaina, ki je oddaljen 15 milj od Bruslja in kjer se nahaja zgo- dovinska katedrala.

Nemške armade, ki lomastijo preko Belgije, so pognale v na- ravnost divjaških bojih angleš- ke in belgijske mehanizirane ko- lone nazaj do Dyle reke fronte.

Na obeh straneh je v akciji težka artiljerija, in v kraju Louvainu, ki je bil tekom sve- tovnne vojne popolnoma porušen, je povzročena že velika škoda. Poroča se, da so po silnem nem- škem obstreljevanju že cele uli- ce v plamenih, in ubitih je bilo že mnogo vojakov in civilistov.

Bojev se udeležujejo tudi nemški bombniki, ki si prizade- vajo razbiti težke topove zavez- nikov.

Nemci so pripeljali na fronto svoje težke topove, katerih cevi so dolge 40 čevljev, s katerimi pripravljajo tla za masni napad na Bruselj. Vsa drevesa v po- krajini so v plamenih.

JUGOSLOVANSKO-GRŠKI POSVET

BEOGRAD, 14. maja. — Ju- goslavija se je informirala pri Grški, kakšno pomoč bi ji lahko nudila Grška v slučaju, če bi bi- la Jugoslavija napadena.

Poročilo s Sušaka naznanja, da je italijanska drhal demon- strirala pred jugoslovanskim konzulatom na Reki.

Stenski papir

V Bonča Wallpaper trgovini na 6005 St. Clair Ave. imajo stenski papir v najnovejših vzor- cih, raznovrstni linolej in tudi papirajo in pobarvajo vaše sobe po zmerni ceni. Se priporočajo.

Nemško topništvo ropoče proti meji Švice

Vojaški opazovalci so mne- nja, da bo Švica vsak čas napadena. — Selitev ar- hivov Zveze narodov.

BAZEL, Švica, 15. maja. — Danes ropota nemška artiljerija za motoriziranimi nemškimi di- vizijami na nemški strani Rena od Bazla do Schaffhausena, ra- di česar so nevtralni opazovalci mnenja, da namerava Nemčija napasti Švico.

Toda tudi Francozje so pri- pravljani na meji Švice, kjer i- majo koncentriranega mnogo vojaštva in motoriziranih edi- nic, dasi jih nujno rabijo na svoji fronti pri Sedanu.

Mobilizirana švicarska arma- da dela noč in dan pri dokočnih utrjevalnih delih svoje Wink- lerieve linije, dočim se je tisoče starejših mož, žena in mladen- čev prigrabilo za službo na "do- mači fronti", nakar je dobil vsak od teh karabinko in po 40 nabojev.

Liga premešča arhive Izpraznjevanje krajev, ki le- že ob nemški meji, se nadaljuje, in vlaki, ki odhajajo iz teh kra- jev, so natrpani beguncev.

Liga narodov je pričela pre- meščevati svoje arhive na "neko varno mesto," po vsej priliki ne- kam v Francijo. Vsi uslužbeni- ci Lige so dobili že danes svojo mesečno plačo, mesto konci me- seca, kakor običajno.

Predsednik je poslal Mussoliniju nov mirovni apel

Predsednik apelira na itali- janskega diktatorja, naj pomaga preprečiti razšir- enje evropske vojne.

WASHINGTON, 15. maja. — Nocoj se je izvedelo, da je pred- sednik Roosevelt poslal Musso- liniju nov mirovni apel, v kate- rem ga prosi, naj pomaga pre- prečiti razširjenje evropske voj- ne.

Vladni uradniki nočejo javno razpravljati o tem novem pred- sednikovem mirovnem apelu, to- da privatno priznavajo, da pred- sednik nadaljuje s svojimi mi- rovnimi prizadevanji, ki jih je pričel že pred letom dni.

Osnutek za nov mirovni apel je bil izdelan na konferenci med predsednikom Rooseveltom, dr- žavnim tajnikom Hullom in dru- gim visokimi vladnimi uradni- ki in svetovalci. Konferenca se je zaključila šele ob zgodnjih ju- tranjih urah.

NAVAL NA PARNIKE V ITALIJI

NEW YORK, 14. maja. — Za odhod na parniku Washington, ki ima odpluti v soboto iz Geno- ve v Italijo, se je že doslej pri- glasilo nad 900 potnikov. Druž- ba, ki lastuje parnik, je izjavila, da bo namestila postelje tudi po salonih in v kabinicah, da bo mogel vzeti parnik več potnikov na krov.

BEG HOLANDSKIH ČASTNIKOV

STOCKHOLM, 14. maja. — Stockholmski radio naznanja, da so člani holandskega gene- ralnega štaba zbežali v Anglijo. Dalje je prispelo v Anglijo tudi več tisoč drugih holandskih be- guncev, katerih število še vedno narašča.

V BITKI PRI SEDANU SE BIJE MI- LIJON ZAVEZNIKOV IN NEMCEV

Pričetek strašne bitke za Bruselj. — Boji besne z divjo furijo, ki ne pozna milosti.

TITANSKI NAPAD ANGLEŠKE LETALSKE SILE

PARIZ, 15. maja. — Fran- cozje so s svojimi protinapadi pogнали Nemce šest milj nazaj skozi fortifikacijo Maginotove črte južno od Sedana, kjer se zdaj vrši strašna bitka, v kateri se kolje in pobija milijon mož, podpiranih s tanki in letali.

Dvoje velikih bitk Med Nemci in zavezniki se vr- ši danes dvoje glavnih bitk, namreč pred belgijskim glavnim mestom Brusljem ter med utr- bami Maginotove črte pri Seda- nu.

Zgodovinski belgijski kraj Louvain je izpostavljen straš- nemu bombardiranju, ko si Francozi in Nemci prizadevajo zaustaviti viharno napredovanje nacijskih čet proti Bruslju.

Pri Sedanu, kjer pravijo Nemci, da so prebili Maginoto- vo linijo, so pogнали Francozje Nemce nazaj.

Skorajšnji vdor v Švico Londonski zunanji urad na- znanja, da se Švica boji nacijs- ke invazije. Oni švicarski kra- ji, ki meje na Nemčijo, so bili izpraznjeni.

V Kairu so bili oni egipčanski distrikti, ki leže nasproti itali- janske posesti, izpraznjeni.

Napad na Anglijo

V Berlinu napovedujejo Nem- ci, da bo nemška zračna sila kmalu udarila z novih baz v Ni- zozemski in Norveški na Angli- jo. Iz Pariza se poroča, da se je že več novih divizij udeležilo bit- ke, dočim nadaljne nove divizi- je še vedno prihajajo na fronto. Sodi se, da se pri Sedanu bori na obeh straneh milijon mož.

Metanje vedno novih čet v boj Francozje so vso noč hoteli s pošiljanjem vedno novih čet v svoje ogrožene pozicije pri Se- danu. Angleški in francoski bombniki bombardirajo z veliko silo pontonske mostove, ki so jih zgradili Nemci preko reke Meuse.

BIVŠI NEMŠKI CESAR SE LAHKO VRNE V NEMČIJO

BERLIN, 15. maja. — Neki visok nacijski uradnik je danes izjavil, da se bivši nemški kaj- zer, ki živi zdaj na Holandskem, lahko vrne v Nemčijo, če hoče, ne da bi mu bilo treba vprašati Hitlerja dovoljenja za to.

Dalje je omenjeni izjavil, da je holandska vlada ponudila, bivšemu kajzerju, da ga odpri- ni na varnejši prostor, ako slednji tako želi, toda bivši ce- sar je to ponudbo odklonil. Kaj- zer Viljem je še vedno v Door- nu, kjer bo najbrž tudi ostal.

"Bivši cesar je seveda popol- noma varen," je rekel omenjeni nacijski uradnik. "V bližini me- sta Doorna so se vršili sicer bo- ji, toda ne v samem Doornu. — Nemškim četam je znano, da prebiva bivši nemški cesar v Doornu."

Žalostna vest

Iz stare domovine je prejela žalostno novico Mrs. Terezija Zele, da ji je 2. maja umrla v Ljubljani sestra Marjeta Jereb, rojena Leustik, soproga pokoj- nega Pavla Jereba, višjega ur- adnika državne železnice. Za- pušča 6 otrok. Rojena je bila v fari St. Gregor na Dolenjskem, kjer zapušča brata in sestro ter veliko sorodnikov, v Clevelandu pa sestro in brata. Bodi ji ohr- anjen blag spomin.

Seja Združ. mlad. pev. zborov

V petek, 17. maja se vrši važ- na seja Združ. mlad. pev. zborov ob 7:30 uri v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Važno je, da so zastopani vsi zbori. — Tajnica.

"WPA dela na ogled"

Citatelje opozarjamo na zani- miv dopis "WPA dela na ogled" ki je priobčen v današnji izdaji našega lista in katerega je na- pisal Mr. Frank Celin. Prečitaj- te pazljivo ta dopis, kajti danes se slišijo vedno češče glasovi ljudi, ki bi radi ubogim W P A delavcem odvzeli še ta borni kruhek, katerega si služijo.

Poroka

Danes ob devetih dopoldne sta se poročila v cerkvi Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. Jerry Bohinc, solastnik Nor- wood Appliance and Furniture Co. in Miss Genevieve Zulich, hčerka Mr. in Mrs. John Zulich. Mlademu paru želimo mnogo sreče v novem stanju.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pa raznašalci v Clevelandu, na celo leto.....\$5.50
na 6 mesecev.....\$3.00; na 3 mesece.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexiku na celo leto.....\$6.00
na 6 mesecev.....\$3.25; na 3 mesece.....\$1.60
Na Zvezdono dršavo na celo leto.....\$4.50
na 6 mesecev.....\$2.75; na 3 mesece.....\$1.35

Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
na celo leto.....\$8.00; na 6 mesecev.....\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

VALJAR NEMŠKE VOJNE MAŠINE

Valjar silne nemške vojne mašine se vali dalje v nizozemske dežele, kjer se utegne razviti odločilna bitka te vojne.

Silna premoč in neverjetna naglica, to sta dva činitelja, na katera računa Hitler, da mu bosta pomagala do kontrole nad Holandsko in Belgijo ter povzročila hkratu strateško oviro Franciji in Angliji, ki utegne postati za ti dve državi usodna.

Da zaustavijo to strašno silo, ki grmi naprej v tankih, v oklopnih avtih, v brzi artiljeriji, skozi zrak pa v jatah bombnikov, so zavezniki vrgli svoje armade v ti dve invadirani deželi. Preizkušnja moči obeh taborov ne more biti več daleč. Nizozemci in Belgijci so izvršili svojo primarno funkcijo in dolžnost s tem, da so hipno zavirali napredovanje te silne vojne mašine. Zavezniki so dobili med tem čas, izbrati si svoje pozicije, zdaj pa je mnogo odvisno od tega, kakšna je oprema njihovih armad.

Sedanja vojna je vojna mašin, kakor tudi vojna mož. Ako morejo zavezniki postaviti napram Nemcem prilično enako vojno mašino, tedaj so prilike na obeh straneh prilično enake, dasi ima Hitler še nekaj točk v dobro, ker je on zavzel iniciativo. Ako pa Francozje in Angleži niso tako izborni opremljeni kakor so Nemci, tedaj bo njihova bitka izgubljena. Norveška nam daje živ zgled za to.

S svetovno vojno se je končala osebna hrabrost kot vojaški faktor. Osebna hrabrost in neomahljivost sta sicer v vojni še zmerom neobhodno potrebni kvaliteti, toda najhrabrejši pešec na svetu je brez moči proti tanku, razen če ni podpiran po svojem lastnem tanku ali pa po topovih proti tankom.

Nemci so dospeli do vzhodnega brega Zuider jezera. Holandska kraljica Viljemina je zbežala v Anglijo. V Belgiji so fašistične čete prekoračile prvo črto obrambe, namreč Albert kanal, ki leži med Liege in Hasseltom. Nemci pravi, da so zavzeli glavne trdnjave v Lige, Belgijci pa trdijo, da se še zmerom vzdržujejo nekatere obrambne črte. Kot kažejo vsa znamenja, se bodo glavne angleško-francoske in nemške čete spopadle nekje med mestoma Liege in Antverpnom.

Vporabo paralizirajočega plina, o katerem pravijo Nemci, da so se ga tako uspešno poslužili pri zavzetju utrdb v Liege, smatramo lahko za golo propagando, dokler ne dobimo o tem plinu bolj konkretne dokaze, če jih bomo sploh kdaj dobili. Toda izpregledati se ne sme sledečega dejstva: Ako zavezniki ustavijo Hitlerja, se bo slednji poslužil vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev, da prodre skozi. Zato smemo najslabšega šele pričakovati in se pripraviti na to, kar ima še priti.

KONVOJI IN LETALA

Angeška in francoska admiraliteta sta oborožili skoraj vse v konvojih vozeče parnike s teškimi protiletalskimi strojnimi, ki drže s svojim koncentričnim ognjem sovražna letala najmanj tisoč metrov visoko nad morjem. Streljanje s temi avtomatskimi strojnimi, ki imajo kaliber 13 ali 15 mm, je zelo preprosto, tako da to delo lahko opravljajo navadni mornarji že po par urah vežbe. Kroglice iz strojnica narede dobrih tisoč metrov visoko nekaj svinčeni zaporni zid, ki ga letalo ne more preleteti, ako noče biti sestreljeno. Iz višine tisoč in več metrov spuščene letalske bombe pa le redko zadenejo.

Še z močnejšim protiletalskim orožjem so oborožene vojne ladje, ki spremljajo konvoje trgovskih parnikov. Posebno močno so oborožene z lahкими in srednjimi protiletalskimi topovi, ki so po večini tudi avtomatski. Največje konvoje, ki štejejo po 40 do 50 trgovskih parnikov, pa spremljajo še posebne, nalašč za protiletalsko borbo oborožene angleške "protiletalske križarke," ki imajo na svojem krovu do 40 protiletalskih topov vseh kalibrov ter s svojim avtomatskim ognjem v trenutku pokrijejo ves konvoj s pravo točo protiletalskih šrapnelov.

Poleg tega spremljajo večje konvoje še posebna angleška in francoska pomorska letala, ki so močno oborožena s strojnimi in letalskimi topi. Njihova naloga je razgnati napadalceve eskadrilje, še preden se kopovju približa toliko, da bi ga obsule z bombami.

UREDNIKOVA POŠTA

Klub Prijatelj

Člani kluba Prijatelj smo na naši zadnji mesečni seji sklenili, da praznujemo našo prvo obletnico na prijazni Jagrovi preji Strumbljevi farmi na St. Clair Ave. in to v nedeljo 19. maja.

Eno leto je, odkar smo si Klub ustanovili s petimi pari, a sedaj nas je že 40 parov in imamo vsak mesec redno sejo, po seji pa ples in prosto zabavo. Sklenili smo, da k tej naši prvi obletnici povabimo vse prijatelje in znanke, da se zabavamo vsi skupaj prijateljsko in vam bomo postregli, da ne boste žejni in tudi ne lačni.

Za poskočne valčke in polke vam bodo pa igrali izvršni muzikanti.

Torej še enkrat ste vabljeni vsi skupno, da pridete, ne bo vam žal.

Za slučaj slabega vremena imamo dvorano in dosti prostora za vse.

Člani in članice ste pa prošeni, da pridete malo prej in sicer ob 1:30, da odpremo sejo in tudi mesečne prispevke se bo pobiralo. Torej člani in članice ne pozabite priti na sejo in potem na piknik.

Na svidenje 19. maja.
Rose Paulin, taj.

WPA dela na ogled

Ker se celo med našimi rojaki dobi taki ljudje, ki pravijo, da je WPA ustanova nepotrebna in je celo v škodo davkoplačevalcem, hočem napisati par vrstic v prid te ustanove.

Kdor misli, da delavci na W. P. A., samo slonijo na lopatah, naj malo pomisli in pogleda okoli sebe, pa bo lahko videl, kaj "Dolje na 3. str."

Ko je vladal še veliki Gropa...

Nekaj spominov na dni, ko so našo zemljo osvajali Napoleonovi Francozi in ko so domači rokovanjci strahovali državo, mesta in vasi.

Časi Vodnika in Prešerna

Zgodovinarji si pošteno belijo glave, da bi mogli dokazati pravi izvor rokovanjstva, a bore malo zanesljivih podatkov moremo črpati iz njihovih zapisov. Toliko let je že, kar se je ta človeška ljulika zasejala, a nihče ne ve, koliko jih je bilo, pa kje so bivali in kje bi jih bilo mogoče prijeti! Jurčič je njim v spo-

Valentin Vodnik

min spisal roman "Rokovnjači". Ime rokovnjači — Valentin Vodnik je slišal in zapisal manj navadno imenovanje "rokovnjači", a pri Prešernu se čita tudi "rokomavnihi" — se opira na vražo, ki je bila še pred sto leti razširjena ne le med našim narodom, temveč tudi po vsej srednji Evropi. Slavnostni Jakob Grimm pripoveduje: "S prti nerazumljenih otrok morejo ugađati čarobnosti, če jih zapalijo ali zažgo, narejajo plamen, ki uapaya ljudi v hiši, da se nihče ne prebudi."

Tudi na Francoskem je morala biti nekada med narodom vražja vera, kajti v "Contumes de Bordeaux" čitamo o copraju z rokami mrtvih otrok:

"V žepu imajo roko takega otroka, ki je izrezan iz materinega telesa, in ki, posušena ob brijem ognju, varuje rokovanjše, da se znajo narediti nevidne, kadarkoli se jim godi najhujše. Rokovnjači pa se zavejo zatega delj, ker imajo v svojih malhah za vsako šilo take otroške roke."

Rokovnjač je torej tisti, ki ima opaljeno otroško roko pri sebi, da se zna delati nevidnega ali pa da zna čarati. Preprosti ljudje še danes neradi puste noseče ženske same na kak samoten kraj, hočejo se, da bi je ne dobili rokovnjači.

Maršal Marmont in rokovanjci

Ko so Francozi zasedli Ilirijo in je bil energični maršal Marmont imenovan za generalnega poglavarja slovenskih dežel, so začeli trebiti rokovanjše najprej na Notranjskem in v Istri. Maršal sam, v svojih, po njegovi smrti izdanih spominih, takole pripoveduje:

"Razuzdanost teh tatov in razbojnikov je bila tako velika, da si prebivalci niso upali iz mest, ako se niso vsako leto pogodili z razbojniki, koliko jim bodo dali, več ali manj, kakor so bili premožni ali ne. Ako se je kak človek hotel osvoboditi te nadleže, so tatovi razdejali in opustošili njegovo imetje. Moja dolžnost je bila, da odpravim to zlo."

Toda prebivalci so se mi tako rekoč protivili, da bi jih preganjali, ker so se prestrašili, ko so čuli, da se bodo zamerili razbojnikom, kajti bali so se za svoja bivališča, za svoje življenje, ako bi javna oblast ničesar ne opravila proti njim.

Prav tako kakor z istrskimi rokovanjci se je moralo postopati tudi z gorenjskimi, ki so imeli svoje središče v Kamniških hribih. Med temi je bila slovita zlasti po Gorenjskem, pa tudi po vsem Kranjskem razširjena tatinska skrivna roparska zadruga rokovanjčev, ki so bili že od nekda grozna šiba kmetu in gospodu. Toda v teh nemirnih časih tujega prisraka je bila njihova predrznost priklopela do neznosnega viška.

Enkrat so — pravijo — na Jelovici, drugičkrat v Udnem borštu, tretjič v Črnem grabnu, četrtič v Jermanovih vratih, petič v Kamniških gozdovih meščanske korporacije nad izvirom Bistrice itd."

Od Kamniške Bistrice do Ljubljane

Te razbojniške družbe niso bile nikake posebnosti slovenskih pokrajin. Rogoville so v nepretrgani vrsti od srednjega veka do pred sto leti po vseh evropskih državah. Delomirnih ljudi, skvarjenih študentov in drugih postopačev, ki so hoteli živeti na lahek način od tujega dela in imetja, je bilo v vseh časih dovolj. Lahko si torej mislimo, kak strah je vladal zlasti po vsem Gorenjskem, da, po vsem Kranjskem in tudi v Primorju pred groznim imenom "rokovnjač".

Ta sovražnik vsakogar, ki je kaj imel, je bil tem strašnejši, ker se je znal skrivati in pa ker se ga je vse balo, ne le posamezniki, tudi občine, mesta in vsa gosposka. Zlasti kmetje so dejali: "Kadar bi jih mi šli v gozd iskat in gonit, pridejo oni z dru-

ge strani na naše domove in nam jih zapalijo, potlej pa imamo. Kar dosti jih je, tako da nihče ne ve, koliko. Podnevi hodi za plugom, kmet je, kakor smo mi drugi, ponoči je pa rokovanjač. Od hiše do hiše hodi kakor drugi berači, ali je rokovanjač in pazi, kaj ljudje imajo in kje. Vse polno jih je in hudi so."

V naših velikih gozdovih je moral biti če ne največji, pa gotovo najnevarnejši del teh nevljubljenih gostov naše dežele. Trdilo se je, da so imeli v težko pristopnem gozdu kamniškega mesta, visoko nad izvirom Bistrice, že kar pol vasi hiš za zimno. Večkrat je tam okrog ognja ležalo ali čepelo v različnih, a po večini raztrganih in oguljenih kmetijskih oblekah kakih deset možkih, ki so se razgovarjali in šalili med seboj, toda le potihoma, kajti vsak hip se je ozrl drug za drugim. Blizu se jim takrat nihče ni upal. Vrh tega je ta sovražnik povsem neviden in nisi vedel, koliko ga je. Enkrat so se pokazali posamez, drugi so obstopili potnika kar štirje vkup, drugod je bilo spet slišati, da jih je bilo celo tri sto zbranih pri Vodcah, odkoder so hoteli ponoči udariti na Ljubljano.

Država v državi

Rokovnjači so imeli — kakor opisuje Josip Benkovič iz Kamnika — dobro urejeno zadrugo nekako državo v državi. Na čelu vsem je stal papež, ki je imel neomejeno oblast čez življenje in smrt svojih podložnikov. V

družbo so sprejemali moške in ženske iz vseh stanov. Stekali so se vojaški begunci, ubegli jetniki, tatovi in roparji. Ti so takoj vstopili v rokovanjski krog, a oprežneje so ravnali z onimi, ki so šele pozneje skrivaj prišli med nje. Imeli so svoje pristaše po mestih, trgih in vaseh. Tako službo so opravljali denarja pohlepni berači, posli, včasih celo hišni posestniki, kmetje in kre-marji ter čestokrat uradni službe sami. Imeli so nalogo, da so poizvedovali, kaj svet govori o njih, kje jim preti nevarnost in kje bi se moglo kaj zveti.

Tržne dni je bilo v Kranju, Kamniku in tudi drugod v obližju vse polno rokovanjčev. Malokateri semenj je bil brez njih. Možaki so šli za barantanjem, ženske pa so imele mnogo opraviti pri stantih in prodajalnah, mnogo so povpraševale po tem in onem, še več pregledovale, a največ kradle. V tem poslu so bile silno izurjene. Glavni način njih tatvine je bilo odrezovanje žepov (pri Valvazorju "Beutelschneider"). Kjer je bila gneča največja, tam se je vrnilo nekaj takih žensk, ki so se zmedeno trle sem in tja brez konca in kraja ter marljivo izvrševale svoj posel.

Jezik, drugim neumeten

Rokovnjači so imeli tudi svoj jezik, katerega ni razumel nihče razen njih. Alfonz Pavlin je že 1875 posvetil v "Slovenskem Narodu" daljšo razpravo tega zagonetnega govora, ki so si jo izmislili rokovanjci sami. Tudi Prešeren se je zanimal za rokovanjski jezik, kakor posnemamo iz epograma:

"Tat, rokomavh govori jezik drugim neumeten..."

Rokovanjci, ali kakor so jih nazivali že v minulem stoletju: malharji, plašjarji, štelkjačarji ali rokomavhi, rokomavsi, so bili zelo razširjena nadloga po Gorenjskem. Malhar je torbar, mavhar, Na hrstu je nosil torbo, iz katere je gledal vrat steklenice, v kateri je bila pijača, navadno žgana.

Plašjarji so bili klateži, potepuhi v razciganjeni obleki, ode-ti v cape in raztrgane plašče. Namesto plašča jim je bila večsah dobra razcefrana solna mreža. Beseda štelkjačarji pride od štelkjače, močno okovane pali-

ce z ošpičenim koncem, kakršno nosijo krošnjarji.

Rokovnjač je prišel v hišo z gorjačo v roki, s kakršno je bil vsak oborožen. Zaloputnil je za seboj vežna ali sobna vrata in se vstopil pred nje; nato je potrkal s palico ob tla. To je bila prošnja in molčal je kakor mu-tec.

Gospodar ali gospodinja sta ga morala takoj vprašati, česa najbolj želi. Kar je zahteval, je moral takoj dobiti, sicer se dajavcem ni dobro godilo. V hiše siromakov rokovanjci navadno niso zahajali, toliko rajši so se oglašali v imovitih hišah, radi so ropali bogatine in cerkve. Toda v časih največjega razmaha rokovanjske sile, za čas francoskih vojsk, v začetku 19. stoletja in pozneje v 30. in 40. letih ko so jih vodili glasoviti vodje Gropa, Dimež, Črni Jurij, so se po nasilnosti kosali z najdržnejšimi dolensjkimi in hrvaškimi Hajduki.

"Papežev" življenje in smrt

Gorenjski rokovanjci so imeli sedež in skrivališče zlasti v obsežnem Udnem borštu nad Kranjem. Tu so se shajali tudi na velike skupščine, ki so jih nazivali "kurjavišča". Člani te družbe so morali po vrsti pripovedovati, kod so hodili, kaj so za družbo storili dobrega, kako tu in tam ljudje o njih sodijo, kje je največ nevarnosti in kje bi se moglo v kratkem največ pridobiti.

Sklepali so tudi maščevalne načrte itd.

V Udnem borštu, tej divjini, je stoloval rokovanjač Veliki Gropa, pravi vladar teme med živimi ljudmi. Pod njim so bili še drugi glavarji, ki so navadno hodili mnogo lepše oblečeni, nego domači fantje iz najboljnih hiš.

V "Novicah" 1855 čitamo: — "Se pred desetimi leti je bilo veliko slišati o rokovanjcih, ki so bili prava nadloga v deželi. Po malem so beračili, po malem pa tudi kradli, ali s silo jemali. — Marsikateri pošteni ženci, ki ni bila pri volji, da bi jim dala masla, špeha, jajc, plečeta ali mesenih klobas, ker drugega doma ni imela, je priletela kaka gorka s štelkjačo po grbi."

Imenitnejši med rokovanjci je bilo kakih dvanajst, ki so imeli pravico "križem mavhe" nositi. Če bi se bil kak manjši predrznil, malhe na križem djeti, so ga dobro opokali in mu naberačeno blago vzeli. Pa nekdanji kranjski komisar Janez Pajk je temu počenjanju kmalu v okom prišel. Nekaj jih je spravil k vojakom, nekaj v jetnišnico in delavnico drugi so pomrli ali se lotili dela. Poglavar vseh rokovanjčev je pa bil Gregor Hrastar po domače Veliki Gropa. Bil je visoke, čedne postave, podolga-stega obraza, snežnobelih, dolgih las in zmerom po vojaško oblečen. Zdal je do malega slep, je prihuljeno hodil in se opiral na dolgo palico, da ga je bilo čudno gledati. Bil je zgovoren, dobrovoljen in srčen, ako je do bil pod kapo dovolj smrduha.

Njegova avtobiografija

Ostalo svoje življenje je sam popisal takole: Moja mati so bili doma v kamniški fari, sam sem bil soldaški nezakonski sin, rojen v Ljubljani. Okoli 20 let star sem prišel k vojakom, bil sem osem let tambor pri grenadirjih, 12 let sem še kite nosil. Moji višji so me sprva radi imeli. Ko sem pa neki večer ostal predolgo v šiški, sem jo pa napak zastavil. Če jo pa človek v mladosti napak zastavi, mu je rada skrivaj na poti. Tako se je godila tudi meni. Drugi dan sem bil kaznovan in potem sem začel vjahati vojakom, pa nisem bil nikdar dolgo časa zaprt. Pa-lie in šib sem pa dobil brez šte-vila, toda vse je bilo zastoj. Dvakrat sem bil v bitki in si-

ŠKRAT

V neko ljubljansko je pred leti prišel berač, ga surovo nahruli in vrata.

Berač pa pravi: "Kaj dite! Saj nisem prišel temveč se vam le zahvalujem, da mi svoj čas rešili ži-ve."

Trgovci: "Jaz da se kdaj rešil življenje? Kaj Berač: "Ali se ne spomni-ko ste na soški fronti v četovodja. Pa je začel po tistem hribu, na smo ležali. Vi ste jo ura-pobrali v kavarno, jaz pa mi in tako sem bil rešen."

Mesarjev sin je imel ni izpit. Oče gre k profesorju, ki naj bi sina pripravil Vpraša koliko odškodnino profesor za svoj trud? Profesor mu pove vsoto pa zdi mesarju mnogo, pa ka: "Za ta denar lahko še celega vola."

Profesor: "Kar kupite tem boste imeli dva!"

Župnik: "No, Pavle, da te spet vidim doma da si se v zaporu poboljšal si pa morda že spet ukra-ko kokoš?"

Pavle: "Nobene!"

Župnik: "Ali pa kako Pavle: "Tudi ne, gospo-

nik."

Župnik: "Tako je prav župnik odide, Pavle pa sam pri sebi: "Sem bil sre-dregi, če me vpraša tudi co."

cer pri Veroni in Basini tem sem bil ujet v vojsko peljan na Francosko.

Leta 1812 sem šel z No-

nom nad Ruse, a sem se Poljskem. Vsega vkup žil cesarju 29 let."

Ljudje pripovedujejo, rokovanjski glavar Veliki Gropa, ki so ga njegovi pod-nazivali za "papeža", svoj di v Udnem borštu na njem pod krivo jelko govorče za blagoslov:

"In nomine patre vzemi jo na kvatre, če goršo dobiš, pa to zapustiš!"

Zadnjega glavarja rokovanjčev so končno zaprli dosmrtno. Pravijo, poveduje, da so mogocno divnega starčka pozneje ljal pri cestnih delih, a je ga večera, ko je nehal delati, zagoneten način izginil. 6. marca 1855 v Trsteniku soki starosti 94 let.

Tako zagrinja še dandane-jinstvena megla rod rokovanjčev, ki je več ko pol stoletja vel med nami in slednjim je prišel, brez sledu izginil. Veliki Gropa, Dimež in Jurij so danes samo še stra-v ljudskih pripovedkah.

POSEBNOST
NAREJENO PO VAŠI MERI
HLAČE

5.55
\$7, \$8, \$9 vrednosti
Vse voleno—Vse na roko rešiti
pri

Gornik
6217 ST. CLAIR AVE.

Urednikova pošta

(Nadaljevanje z 2. strani)
 no naredili. Oglejmo si mest-
 park, kako so bili prej zane-
 jeni posebno v središču slo-
 venske naselbine? Kakšna raz-
 ma je bil Gordon Park, zdaj
 pa dan za dnevom izboljšuje.
 jmo si zopet ceste, koliko
 izboljšane.

ko bi bili udožni ljudje na
 bi mi imeli še vedno tisto
 o jezera, ki je služila slo-
 vni naselbini, posebno collin-
 ski, tako je pa sedaj spe-
 lepa cesta zgoraj skozi
 toraj je bolje, da ljudje,
 ne morejo dobiti več de-
 tovarni, delajo za W. P. A.
 da bi bili na relifu.

se tudi gotove organiza-
 zacije, vedajo tega in ker gotovi
 kaši na tem delajo, da uni-
 to prekoristno ustanovo,
 esto, da bi jo izboljševali, se
 mo mi delavci in mali tr-
 složno boriti, da ostanejo
 na delu, drugače bo zo-
 mno delavcev na smeti-
 trgovci bodo pa morali za-
 svoje trgovine.

to je vodstvo W. P. A. od-
 teden od 20. do 25. maja,
 vsakdo lahko ogleda tudi
 nice od znotraj.

spodaj podpisani prosim,
 kumur koli je mogoče naj si
 a projekte, kateri so za
 vo mestnega pohišstva, —
 (airing of furniture), kate-
 hništvo bi se radi malih ne-
 kov ali poškodb uničilo in
 bi moralo nakupiti no-
 ako pregledate prenovljeno
 tvo si boste mislili, da je
 Take projekte imamo v
 andu tri. Nikar ne zamu-
 bi obiskati drugi teden.
 mo bi priporočal našim
 zastopnikom, raznim
 katam in trgovcem, da si
 projekte ogledajo in to so:
 mestni bolnišnici na Scran-
 Rd. (City Hospital) na 1820
 St. v Perkins Bldg.
 y Acre Sanatorium v War-
 ville, O.

o je na ogled, ko delavci
 o in sicer od 8. ure zjutraj
 30 popoldne. V sredo 22.
 bomo pa delali od 12:30
 dne do 9. ure zvečer. V
 ansville se pride najlažje
 chman Rd., na Rd. 422 in
 ki na 422 Rt. je ravno eno
 do Suny Acre. Tam sta
 stavbi, zraven Richmond
 na vrhu je Sanatorij, ko za-
 na desno se v prvi stavbi
 a Projekt.

tejte si ga, ne bo vam žal.
 si pa vsakdo tudi lahko o-
 druge zanimivosti, katere
 ojo mestu Cleveland.

orej še enkrat priporo-
 da kdor koli more naj si
 a med 20. in 25. majem po-
 ali pa v sredo zvečer. —
 tako so tudi odprti razni
 projekti. Kdor ne more v

Warrensville, naj se pa potrudi
 v City Hospital ali pa na 1820
 E. 37th St.

Drugi naslovi mi niso znani,
 toda se jih lahko dobi v angleš-
 kih listih.

Frank Celin

Delo plača vaši sosesčini

Delavci, ki so našli koristna
 dela v okviru WPA tekom eko-
 nomskega preobrata, niso bili
 vsi graditelji cest in mostov. Na
 tisoče jih je prišlo iz profesijo-
 nalnih in pisarniških poklicev.
 Da se ohranijo izurjenosti teh
 delavcev, Professional and Ser-
 vice Division of WPA operira
 projekte, ki prispevajo h kul-
 turnemu napredku te sosesčine.
 Mnogo naših rojakov je našlo
 zaposlenost na teh projektih.

Naši ljudje, posebno skupine
 od vseh slovenskih organizacij
 in društev v Clevelandu bi mor-
 ali obiskati te projekte. Našli
 boste mnogo, kar vas bo zani-
 malo na teh različnih projektih,
 vodjenih po Professional and
 Service Division. Posebno vas
 bo zanimal Foreign Language
 Newspaper Digest projekt, 1270
 Ontario St., kjer člani slovenske
 skupine delajo pregled Ameriš-
 ke Domovine in Enakopravnosti

in kjer se še 18 drugih manjšin-
 skih listov prevaja v izčrpkih.
 Tako se bodo rekordi vseh
 aktivnosti naših ljudi ohranili v
 obliki knjige za uporabo v šol-
 lah, kolegijih in vseučiliščih.
 Kakršnikoli prispevek je bil do-
 prinešen po naših ljudeh za do-
 brobit ameriške civilizacije v
 Clevelandu, bo zabeleženo v ko-
 rist našim potomcem. Ti rekor-
 di vsebujejo imena mnogih slo-
 venskih bratskih organizacij,
 društev in klubov ter imena po-
 sameznikov. Ta projekt bo od-
 prt javnosti za ogled od 9:30
 zjutraj do 9. ure zvečer v torek,
 sredo, četrtek, petek in v sobo-
 to, to je: 21, 22, 23, 24 in 25.
 maja.

Eno znamenje vrednosti tega
 projekta kaže pismo, ki ga je
 poslal Dr. Carl Wittke, član O-
 berlin kolegija in avtor knjige
 "We Who Built America — The
 Saga of the Immigrant" v kate-
 rem pravi da obžaluje, ker ni i-
 mel dostopa do teh knjig, ki jih
 izdeluje ta projekt, ob času, ko
 je pisal dotično knjigo.

Kot del praznovanja tega te-
 dna, projekt (ki se je organizi-
 ral 3. marca 1939) bo tudi ob-
 državal ob tej priliki svoj prvi
 rojstni dan v obliki večerje v
 Ukrajinski dvorani, na West 14
 St. in Fairfield Ave. na večer

Eno znamenje vrednosti tega
 projekta kaže pismo, ki ga je
 poslal Dr. Carl Wittke, član O-
 berlin kolegija in avtor knjige
 "We Who Built America — The
 Saga of the Immigrant" v kate-
 rem pravi da obžaluje, ker ni i-
 mel dostopa do teh knjig, ki jih
 izdeluje ta projekt, ob času, ko
 je pisal dotično knjigo.

Kot del praznovanja tega te-
 dna, projekt (ki se je organizi-
 ral 3. marca 1939) bo tudi ob-
 državal ob tej priliki svoj prvi
 rojstni dan v obliki večerje v
 Ukrajinski dvorani, na West 14
 St. in Fairfield Ave. na večer

Eno znamenje vrednosti tega
 projekta kaže pismo, ki ga je
 poslal Dr. Carl Wittke, član O-
 berlin kolegija in avtor knjige
 "We Who Built America — The
 Saga of the Immigrant" v kate-
 rem pravi da obžaluje, ker ni i-
 mel dostopa do teh knjig, ki jih
 izdeluje ta projekt, ob času, ko
 je pisal dotično knjigo.

Trava naprodaj

Imamo naprodaj Washington
 Creeping Bend travo. — John
 Hrovat, 23001 Ivan Avenue. —
 KENmore 6978 J.

Naprodaj

Proda se "Sandwich and Tob-
 bacco" trgovino. Dohodki \$500
 na teden. Mora se prodati takoj.
 Kdor želi, naj pride med 1. in 3.
 uro popoldne na 1739 East 55th
 St. blizu Payne Ave.

Samostojno društvo

Ložka Dolina

Uradniki za leto 1940 so sle-
 deči: predsednik Frank Baraga,
 1160 Addison Rd.; podpredsed-
 nik John Krašovec; tajnik Fr.
 Bavec, 1097 E. 66 St.; blagajnik
 in zapisnikar John J. Leskovec,
 13716 Darley Ave.

Seje se vršijo vsako tretjo sre-
 do v mesecu v S. N. Domu št. 4,
 staro poslopje.

Društvo sprejme nove člane
 od 16 leta do 45 leta s prosto pri-
 stopnino ter zdravniško preiska-
 vo.

Društvo plača \$200.00 smrtni-
 ne in \$7.00 na teden bolniške
 podpore za \$1 mesečnine. Za
 sprejem ali pregled novih čla-
 nov so vsi slovenski zdravniki.

Za nadaljne informacije se o-
 brnite na društvene odbornike.

20. maja. Združen s projektom
 bo navzoč tudi pred kratkim or-
 ganiziran Negro Press Digest,
 starih clevelandskih Negro ted-
 nikov, in Minority Press Digest
 dveh židovskih, v angleščini pi-
 sanih listov; vsi ti so skupno
 pod vodstvom Mr. Oscar Ban-a.
 Mr. A. T. Burch, glavni pisec u-
 redniških člankov za Cleveland
 Press bo glavni govornik pri tej
 večerji.

Ples dr. sv. Ane SDZ

Krasni majnik se razliva vse
 po svetu, krog in krog in spo-
 mlad nam ljubeznivo oživlja ta
 rajski svet in ptički po gošča-
 vah žvrgolijo. Naravo, cvetočo
 majniško, smo pričakali. Spo-
 mladni veterci nam duhteče v na-
 ša srca pihlja. Ptički nam vese-
 lo prepevajo. Kako krasna je
 narava majniška. Vsa priroda je
 vesela in iz zimskega spanja
 prebujena. Tudi mi se počutimo
 vsi prebujeni in veseli.

Da ne bomo te vesele spomla-
 di, ko smo jo še zdravi doživeli
 in krasnega majniškega meseca
 brez zadostnega veselja zamu-
 dili, smo si članice društva sv.
 Ane št. 4 SDZ zaobljubile pri-
 rediti plesno veselico v soboto

zvečer 18. maja t. l. v Sloven-
 skem narodnem domu na St.
 Clair Ave.

Ko je pa naše gori omenjeno
 društvo samo ženskega spola,
 nam ni mogoče tako veselo in ži-
 vahno veselico imeti brez moš-
 kega spola. Vsa priroda je v na-
 ravi, da si poišče svoj par, še ce-
 lo cvetlica na vrtni gredi je o-
 tožna, če je samo ena vsajena in
 rada ne cvete. Kako bomo same
 ženske na veselici vesele brez
 svojega moža, sorodnika in de-
 kleta brez svojega zaljubljenca
 in prijatelja.

Vsaka članica ima svoje pri-
 jateljice, sorodnike in znanke,
 pripeljite jih seboj, da boste i-
 mele še boljše veselje, ko se bo-
 do v vašem krogu veselili prij-
 ateljice in prijatelji, znanci, so-
 rodniki, možje in zaljubljeni.

Pridite, ne bo vam žal, zakaj
 na tej veselici mora biti vse ve-
 selo do ranega jutra dokler nam
 ne bo petelinček zapel in nazna-
 nil "Ko bo urca 2 ali 3". Dovo-
 ljenje imamo do 1 ure zjutraj,
 da nam bo Eddy Simms (po do-
 mače Hojerjev) orkester igral
 poskočne polke in vesele valčke.

Opisati nam ni treba kako
 zna Eddy Simms orkester igrati.
 Kar nas je dosedaj plesalo na

na radio smo jih poslušali, da
 znajo za stare in mlade igrati
 tako, da mora biti vse veselo,
 staro in mlado kar leze in gre.

Za sveže jestvine napraviti i-
 mamo dobre, skušene kuharice
 in strežnice in za pijačo točiti
 pa skušene strežnike tako, da
 boste imeli prvovrstno postrež-
 bo v vseh ozirih.

Ne pozabite ta večer priti,
 vstopnina je samo 35c za nečla-
 ne. Članice imate pa proste
 vstopnice in je vsaka upraviče-
 na do ene vstopnice, ker vse e-
 nako plačujemo in vse imamo e-
 nake pravice. Ako katera čla-
 nica do veselice ne prejme vstop-
 nice, je prošena, da vseeno pri-
 de na veselico in bo podpisana
 tajnica pri blagajni čakala na
 članice in jim izročila vstopnice
 ako jo ni ena ali druga prejela.

Pridite vse z vašimi možmi in
 dekleta z vašimi zaljubljenici in
 prijatelji in znanci. Pridite vsi
 iz Clevelanda in bližnje okolice
 in vsi ljubitelji društvenih ve-
 selic in članice SDZ.

Na svidenje 18. maja ob 8. uri
 zvečer v S.N.Domu na St. Clair
 Ave.

Pozdravljeni

Mary Bradač, taj.

THE MAY CO. BASEMENT Znižajte vaš nogavični budget! PRISTNE SVILENE NOGAVICE

Garantirane

DA NE POPUSTIJO

ŠIVA

POSEBNOST — SAMO

49c par

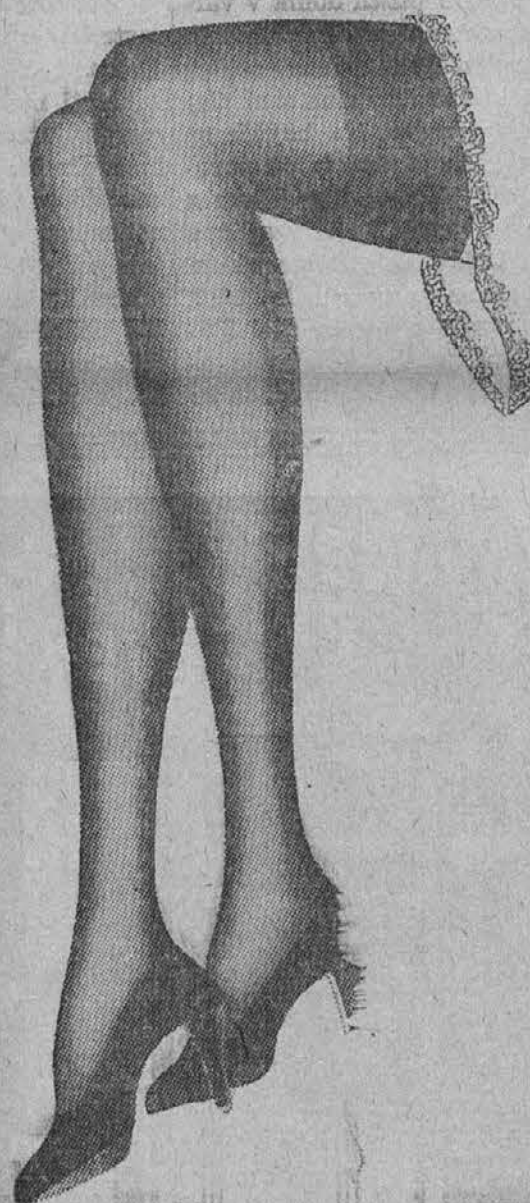
Z "MESH KNEE!"

Lepe pristne svilene nogavice ... take, ki ne bodo
 popustile šiva ... drugi par zastoj, ako popustijo
 šiv. Z "mesh knee" za bolj dolgo uporabo. Mere
 8½ do 10½ za ženske in dekleta.

NAJNOVEJŠE BARVE:

- Joyous (Rosy Beige)
- Flirtatious (Sunburst Tone)
- Audacious (Sun-Blush)

The May Co. Basement

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestan-
 ke, poroke in enake slučaje, naročite tisko-
 vine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno
 lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HENDERSON 5311 - 5312

"Coca-Cola
 naredi
 zabavo"

Nobenih priprav nimate s serviranjem
 Coca-Cola. Samo vzamite ledeno mrzle
 steklenice iz svoje ledenice. Vsak ima
 rad to živahno, iskrece se osvežilo.

CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
 PROspect 0333

Ravnokar je izšla ...

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL
 HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu
 rojena mladina, da se mladina seznani z
 zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana
 stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,

6231 St. Clair Avenue

"CALL FOR MR. BINGO"

MARA HUŠOVA:

13

»ŽIVA PLAMENICA«

POVEST

Miro je potolažen odšel. Ob-
ljubila mu je, da ga jutri spre-
mi na postajo. Še dolgo je se-
la v temi svoje sobe in mislila
na njune drobne medsebojne
spore. In zopet se je oglašil
dvom v njenem srcu: "Ali je
Miro tisti pravi življenski tova-
riš, ki sem ga čakala? Je sploh
tovariš in prijatelj? Ali samo,
— no, kaj? — Oh, ljubezen, ti, s
sto ključki zaprta skrivnost!"

Zahajajoče solnce je zlatilo
strehe mestnih hiš in vrhove vi-
sokih topolov ob cesti, ko se je
Zala vračala s postaje s tiho ža-
lostjo v srcu. Miro je odpotoval.
Obstala je sredi ceste ter se za-
gledala v čudovito igro sončnih
žarkov, ki so okolico in nebo
spremenili v eno samo žarečo le-
poto. "Čudovito lep je svet, tako
ves v zlatu in ognju!" je pomi-
slila in tanka žalost, ki se je za-
radu slovesa vgnezdila v njenem
srcu, je spuhnila.

"Pavlo še obiščem", je skleni-
la, ko se je izza vogla prikazala
visoka postava dr. Beliča. Hodil
je s tistim posebnim korakom,
ki ga imajo obupanci in samo-
morilci. Njegov negotov korak,
zdaj bežeč, pa spet drsajoč, se
je usmeril proti železniški progi.
Zala ga je ugledala in obstala
kot pribita na mestu. Svetlobna
glorija je izginila na nebu in
na zemlji. Sonce je zašlo.

Vse bliže je prihajal njegov
pepelato sivi obraz z mrtvimi
očmi, ki niso nič zaznavale iz-
ven sebe. Zala je iztegnila roke
proti plahutajoči postavi.

"Prijatelj, kam ste se name-
nili v ta tih večer?" je zapel
njen alt v nizkih tonih kakor
prošnja in molitev. Obstal je in
jo dolgo gledal. Mišice okoli ust
so mu nemirno trepetale. Rad
bi bil kaj rekel, toda ni mogel.
Spoznal jo je in že hotel molče
mimo, ko ga je zadržala z obe-
ma rokama.

"Z menoj pojdite!" je ukaza-
la.

"Dobro, dobro, pojdem, ka-
mor hočete", je mermal ter se
brezmišelnost smeja predse. "Ta-
ko se smejejo norci" se je Zala
za hip ustrašila njegovega sme-
ha, a koj nato: "Pomagati mu
moram." Prijela ga je pod paz-
duho in s silo potegnila s seboj.
Brez volje se je dal voditi krep-
ki, zreli mož.

Lastnik želi prodati hišo za
dve družini, 10 sob, 2 garaži.
Nahaja se v Collinwood-u. Cena
samo \$4800. Izvanredna prilika
za rojaka, ki si želi svojega
doma.

Mr. Petrovich

253 East 151 St.
Kenmore 2641 J.

Stenski papir in barva

In je čas, da pregledate, katero sobo vam je treba popraviti in po-
barvati, za kar se vam pripravljamo. Cene so zmerne, delo pa točno
in dobro. Imamo papir najnovejših vzorcev. Prepričajte se sami.

BONCA WALLPAPER

6005 ST. CLAIR AVENUE

ali pokličite Henderson 4149.

IMAMO TUDI RAZNOVRSTNI LINOLIUM

15th ANNIVERSARY SPECIALS

THESE SPECIALS ARE FOR 10 DAYS ONLY

May 16th to May 25th

"CHAMPION" One Cent Special LADIES' FIBRE HEELS One pair 25c 2nd pair 1c 2 pair for 26c	"CHAMPION" One Cent Special GOOD QUALITY RUBBER HEELS 1st pair 45c 2nd pair 11c 2 pair for 56c
--	---

KOZAN'S SHOE REPAIR

6530 St. Clair Ave.

OHIO STATE CHAMPION REPAIRER

Molče sta prispela do njenega
stanovanja.

"Sedite, prijatelj!" je potisni-
la naslanjač k njemu ter mu
nalila konjaka.

"Pijte!"
Zvrnil je čašico in polovico
polil po sebi.

"Se enega, prosim!"
Odprija je škatlico cigaret ter
jo položila predenj. Prižgala je
sebi in njemu. Cigareta v njego-
vih tresočih se prstih je vsak
hip ugašala.

"Kaj vas je nagnilo, da zavi-
rate pot mojim nameram", je
sovražno izbruhnilo iz njega.

"Prelep večer je bil. V takih
večerih se ljudje ne ubijajo", je
zavnel njen glas, poln mehko-
be in topline.

"Mar mislite, da ste napra-
vili dobro delo?"

"Nisem mislila na to."

"Meni že niste napravili u-
sluge!", je jedko zavnela nje-
gova razbolelost. "Vi mislite, da
je življenje vredno, da ga pre-
našamo? Zabita, neumna bi-
tja!" Govoril je bolj sebi kot
njej. Zala mu ni ugovarjala. Ti-
ho se je veselila plohe, ki jo je
grom napovedal. Naj se izbru-
ha, odleglo mu bo.

"Ali ste kdaj občutili, kako
je težko izgubiti vse, kar ste
ljubili, kar je bil smisel vašega
življenja? In še osebo, ki vas je
edina ljubila? A, kaj?"

"Izkusila sem marsikaj, če-
prav ne tako kot vi."
"Le kaj ste mogli prebiti v
svojih šest in dvajsetih letih?
Kakšno smešno, solzavo ljube-
zen."

"Tudi to, pa me le ni zastra-
n take ljubezni vrag vzela. Vam pa
je skoraj pomagal razum", je
vrnila Zala udarec.

"Meni? Meni? Kdo vam je to
rekel?" je razburjen šinil po-
klici.

"Sedite lepo nazaj! Tako!" ga
je potisnila.

"Kdo vam je to rekel?"

"Umirate se, nihče mi ni pra-
vil. Slutim le, da je to prvi in
poglaviti vzrok; nanj so se o-
besili še drugi in vse to vas je
danes gnalo na železniški na-
sip."

Kupite hišo sedaj

Hiša 8 sob za 2 družini na
Westropp Ave. blizu E. 140th
St. se prodaja pod ceno.

Hiša 5 sob v Euclidu, \$3550,
samo \$350 takoj, ostalo kot na-
jemnina. Imamo tudi mnogo
drugih posestev v vseh delih
Clevelanda in okolice. Za vse
podrobnosti vprašajte

Dan Stakich ali John

Rozanc

15813 Waterloo Rd.

Kenmore 1934

Gledal jo je s široko razprti-
mi očmi skrajno presenečen.

"Dobro je, popolnoma se je
zavedel", si je čestitala Zala in
pristavila vodo za čaj.

Vzel je drugo cigareto in za-
kadil s polnimi pljuči. Zala mu
je spet sedla nasproti. Skozi o-
blake gostega dima je iskal nje-
ne oči, ki so s svojim čistim si-
jem prodirle v mozeg njegove
duše. Pogledal je vanje. Zala
mu je prikimala. V pogledih je
govorilo priznanje in razumeva-
nje. Voda je pošumevala nad
višnjimi zublji vinskega eve-
ta.

Nekaj ji je hotel reči. Zala mu
je s kretnjo roke preprečevala.
"Zdaj bova pila čaj. Odpočijte
se, prijatelj!"

Preteko je nekaj trenutkov
dobrodejnega molka. Zala je na-
lila čaj in ga ponudila prijate-
lju. Molče je srknil nekaj požir-
kov in odrinil lonček na sredo
mize.

"Ne morem!" Belič je zbiral
moči. Zala je molče čakala. "Ne
pustim ga, dokler ne vrže iz se-
be svoje bolečine."

Belič je naredil kretnjo, ka-
kor da hoče vstati, zbežati. Mi-
šice okoli ust so mu zopet moč-
neje podrhtevale.

"Jaz, jaz ne morem več...
Marijo sem ljubil..." Sesedel
se je spet nazaj in ves utonil
vase. "Rad sem jo imel, njo,
svojo ženo... Vzela sva se tik
pred vojsko. Dvajset let je ime-
la, ko sem odšel... in ubil sem
jo..."

Zala se je stresla.

"Oh, ne z nožem, ne s puško
— s hudobijo le. Odšel sem na
bojišče in jo pustil doma v va-
rstvu svoje matere. Pričakovala
sva otroka. Kako sem bil srečen
takrat in kako strašno sem pla-
čeval tisto srečo. Na bojišče so
mi pisali, da je zbolela ob poro-
du. Otrok je umrl. Trpel sem z
njo in bil vesel, da je vsaj ona
ostala. Dolgo, zelo dolgo nisem
prejel pisma iz njene roke. Mati
mi je pisala namesto nje. Po-
vedala mi je, da je Marija o-
zdravela in odšla k svojim, da se

odpočije. Nič ne vem, zakaj je
šla domov. Še danes ne vem, za-
kaj, kar me strašno peče. Da ni
odgovarjala na moja pisma, do-
kler je bila v postelji, razumem.
Ali zakaj ni potem, zakaj ni bilo
potem nobenega glasu od nje?"
se je odtrgalo vprašanje z nje-
govih izsušenih usten.

"Je li vaša mati rada imela
snahe?" se je vmešala Zala, ki
je zaslutila vzrok nesreče.

"Njo? Ne vem? Menda jo je
imela."

"Oh, menda!"

"Da, strašno se je bala najine
zveze. Ne vem, zakaj."

"Kaj pa vi? Ali ste bili mate-
rin ljubček?"

"Da, najrajši me je imela. Še
preveč."

"Hm, pa niste nič sklepali iz
tega?"

"Vi sumite mojo mater!" se je
Belič spet pognal kvišku.

"Da, sumim! Še več, obtožu-
jem jo!"

"Ni mogoče!" se je zgrabil za
lase v strašni slutnji.

"Kdo pa vam je pisal, da je
vaša žena odšla?"

"Mati! Ona mi je tudi pisala,
da se je Marija začela lahkomi-
selno vesti, odkar ni več pod
njenim varstvom."

"Zdaj sva skupaj, prijatelj.
Kdo vam jamči, da je vaša žena
prejemala vaša pisma?"

"Uh — ne! Prestrašno je" je
stokal obupanec.

"Resnično bo."

Belič se je ves skrčil. "Moja
mati ni bila sposobna za kaj ta-
kega."

"Ali ste bili potem kaj do-
ma?"

"Da. Prišel sem na dopust ves
zastrupljen z ljubosumjem."

"Pa?"

"Mati me je sprejela z neiz-
merno ljubeznijo. Tolažila me je
in hrabrila: 'Ponosni bodi, ne
ponižuj se pred nevredno. Beliči
nobenega ne prosijo, ne ponižu-
jejo se.' Nič določnega ni rekla
o Mariji; le teta, ki je bila tisti
čas pri moji materi, je pri ve-
čerji mimogrede povedala, ka-
ko je videla Marijo v družbi St. Clair Ave.

mladih častnikov."

"Lepo sta tašča in teta izri-
nili neljubo snaho. A vi ste bili
ponosni in niste vprašali žene,
kako in kaj? Popolnoma prav
se vam godi! Tudi vi ste strašno
krivi!"

"Milost! Mati ni mogla zato,
če sem grešil jaz."

"Storila je v svoji preveliki
ljubezni do vas. Ona ni mogla
pretrpeti, da ji je Marija odvze-
la vašo ljubezen," je hladno kot
led ugotovila Zala.

"Mati!" je zahropel Belič in
obraz se mu je spatil v straš-
nem spoznanju.

"Obe sta mrtvi. Nič več se ne
da popraviti. Hoteli ste za nji-
ma, počemu neki?"

"Tisti večer, ko je teta, tako
mimogrede, obsodila Marijo,
sem zbežal od doma, naravnost
na bojišče sem prošil. Iskal sem
smrti in stokrat se me je ogni-
la."

Zala mu je nemo prikimala.
"Pred koncem vojske mi je
mati pisala, da je Marijo pobla-
la španska. Kamen se mi je od-
valil od srca. Če jaz nisem bil
vreden njene ljubezni, naj je tu-
di drugi ne uživajo. Muke ljubo-
sumja so minile, zdela se je, da
bom ozdravel", se je oddahnil,
ko je končno toliko povedal.

"Vendar sem se motil..." je
z muko nadaljeval Zalin gost.
"Ljubosumje, ta strašna muka,
je nehalo, ali takrat se je začela
nova bolezen, vse hujša od prve.
Zavratna, potuhnjena bolezen
sumnje in dvoma o vsem, o
vsem na svetu. Zgubil sem vero,
zgubil sem voljo. Tudi moja ma-
ti je takrat prestala svoj del."

Zala je tiho prikimala, popol-
noma ga je razumela.

(Dalje sledi.)

Išče se prodajalce

za pohištvo in električne pred-
mete. Plača proti gotovi provi-
ziji. Njegov delokrog bi bil zla-
sti na zapadni strani mesta, v
site se med 10. in 11. dopoldne
Collinwoodu in Euclidu. Zgla-
pri Oblak Furniture Co., 6612
ko je videla Marijo v družbi St. Clair Ave.

\$112.75

For a Full 6 Cu. Ft.

1940 Genuine
FRIGIDAIRE

At this remarkable price Frigidaire gives
you all these advantages:
Famous Meter-Miser • 1-Piece All-Steel
Cabinet • Automatic Interior Light •
Stainless Porcelain in Food Compart-
ment • 4 Big Ice Trays with
Automatic Tray Release on
Every Tray • 5-Year Protec-
tion Plan... and many other
Frigidaire High-Quality
Features!

Come in. See how much more
value your money buys!

Pridite in oglejte si nove 1940 Frigidaire ledenice

Še nikoli Vam nismo nudili tako nizkih cen kot sedaj.

Vzamemo tudi North American Mortgage & Loan bančne knjižice.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Ave.

819 East 185th St.

Jerry Bohine in John Susnik, lastnika

A - 4

Ta kupon z ostalimi za ta teden, s 99c opravičijo
osebo do skupine kot na sliki, ali pa zadnjo skupi-
no, katero lahko vidite v izloženem oknu našega
lista. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu.
Ako živite izven Clevelanda, in ne morate priti v
urad, priložite 10c, za kritje stroškov pošiljave,
skupaj toraj \$1.09.

Ime

Naslov

"MY CARLTON STAINLESS STEEL WARE IS THE BRIGHTEST SPOT IN MY KITCHEN...AND IT STAYS BRIGHT"

Get acquainted with this new wonder metal that cooks better, permanently retains its gleaming lustre, won't stain, rust or darken, cleans easier, lasts longer and safeguards health. Try it in your own kitchen—it's the best demonstration you can make of the economy and value of this beautiful cooking ware.

SEE IT TODAY AT

SUPERIOR HOME SUPPLY

6401-03 SUPERIOR AVENUE.

Kampanja za "Cankarjev glasnik"
sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk
ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO ŠE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE
REVIE POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE:

za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za
4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno
na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina
kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio

"CALL FOR MR. BINGO"

